

[Undervisningsministeren.]

være muligt paa Forhaand at sige, hvor meget der skal bygges, for det vil i meget høj Grad afhænge af, hvordan man paa hvert enkelt Sted beslutter at indrette sig.

Jeg tror, man ogsaa har Lov til at pege paa, at vi staar over for Gennemførelsen af en Nyordning med Hensyn til, hvem der skal bære de Udgifter, der hidrører fra Skolevæsenet i en Kommune; jeg tænker her paa det kommunale Udligningsforslag, som forudsætter, at en meget væsentlig Del, mellem $\frac{2}{5}$ og $\frac{3}{5}$, af Sognekommunerens Udgifter til Skolevæsenet vil blive lignet paa et langt bredere Grundlag, end Tilfældet er i Øjeblikket, hvor det afgøres inden for hver enkelt Kommune. Dette i Forbindelse med det Tilskud til Nybygninger, som er en Følge af Loven — et Beløb paa indtil 200 000 Kr. aarlig, hvad der dog er Rente af en betydelig Kapital —, vil efter mit Skøn gøre det muligt for alle Kommuner, uden at faa Udgifter, som ikke kan bæres, at gennemføre Ordningen, naar man indretter sig forstandigt paa det enkelte Sted, hvad jeg tror, Sogneraadene Landet over nok skal sørge for.

Der har under Debatten fra flere Sider været talt om Kristendomsundervisningens Stilling efter den nye Lov. Der er fra en enkelt Side — jeg tror, det var det ærede Medlem Hr. Hartel — udtalt Ønske om, at det kunde fastslaaes i Formaaalsparagraffen, at Religionsundervisningen i Skolen var obligatorisk. Det er nu for det første overflødig, for det fremgaar af hele Loven, af hele dens Opbygning, at Religionsundervisningen er obligatorisk. Men jeg maa i det hele taget sige, at det, som jeg anser for at være det vigtigste ved Religionsundervisningen i Skolen, er dette, at der gives Frihed for Læreren og for Forældrene, saa vi kan sikre os, at den, der underviser i Kristendom i Skolen, gør det ud fra en ærlig og redelig Overbevisning. Jeg ønsker, at Folkeskolen skal være en kristen Skole, og jeg tror, dette Syn deles af et stort, stort Flertal i Befolkningen. Den, der opmærksomt lytter til, hvad der rører sig i Folket i disse Aar, vil erfare, at der lever en dyb religiøs Trang i det danske Folk, men jeg advarer imod den overdrevne Tro, der hos enkelte kommer til Udtryk i Retning af Mulighed for at sikre Kristendommen ved Lovbestemmelser. Det, vi kan gøre, er at skabe de bedst mulige Arbejdsvilkaar for Kristendomsundervisningen. De bedste Vilkaar for aandeligt Arbejde mener jeg findes, hvor denne Undervisning gives under Frihed og under fuldt Ansvar. Vi, der ønsker, at

Folkeskolen skal være en kristen Skole, skal vise det Hensyn til andre Borgere i Landet, der mener anderledes, at de faar den samme Frihed og Ret til at give deres Børn den Paavirkning og Undervisning, som de ønsker, og som de anser for det rigtige. Det er ud fra disse Synspunkter, Bestemmelserne om, at en Lærer kan bede sig fritaget for Religionsundervisningen, er indsat, samtidig med at der er givet Forældrene udvidet Ret til at faa deres Børn fritaget for Religionsundervisningen i Skolen, naar de ønsker det. Tidligere var det en Betingelse herfor, at de paagældende Forældre meldte sig ud af Folkekirken; det er det ikke mere.

Men derudover er der i Forslaget givet Mulighed for, at naar en Skolekommission enigt ønsker, at en Lærer paa Stedet ikke skal undervise i Religion, da kan de med Sogneraadets Tilslutning faa en anden til at give denne Undervisning. Over for dette er der fra flere Sider udtalt en vis Ængstelse for, at denne Ret for Skolekommission og Sogneraad kunde misbruges. Dette vil jeg heller ikke benægte er helt udelukket. Der er altid Risiko ved at give Frihed, og der er ogsaa Risiko ved at give Rettigheder som dem, der her er Tale om, til Befolkningen. Jeg maa dog sige, at Forslaget i væsentlig Grad i samme Udformning har faaet Tilslutning fra det kirkelige Udvalg, hvor mange forskellige Synspunkter i øvrigt er repræsenteret; det er imidlertid muligt, at der burde være en Appellinstans under en eller anden Form, saa man sikrer sig imod, at det bliver tilfældige eller vilkaarlige Beslutninger, der kommer til Udførelse. Men i øvrigt maa jeg mene, at naar Læreren ønsker denne Ret for sig selv til at kunne blive fri, saa maa Forældre, for hvem det betyder noget, hvordan Kristendomsundervisningen i Skolen er, ogsaa have Mulighed for, uden med betydelige Anstrengelser at skulle skaffe deres Børn den Kristendomsundervisning, som de ellers paa naturlig Vis kunde faa i Skolen, at kunne sige — og det kan efter Forslaget kun ske, naar der er Enstemmighed derom i Skolekommissionen —, at de ønsker, at en anden skal have Undervisningen i disse Timer. Men jeg skal være villig til at drøfte, om det er muligt at finde Bestemmelser, der kan give Betyggelse for, at denne Ordning ikke skal føre til, at man ud fra ganske ensidige Synspunkter kan gøre Forholdene vanskelige for en i øvrigt samvittighedsfuld og redelig Lærer.

Det ærede Medlem Hr. Hartel ønskede, at det ved Bestemmelser om Skoleforbund